

DEO OPTIMO MAX.

UNI ET TRINO.

VIRGINI DEIPARÆ, ET S. LUCÆ

Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS

manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis

vigesimo-secundo Februarii M. DCC. XXXI.

M. JOANNE CORDELLE,

Doctore Medico, Antiquiore Scholarum Magistro,

Præside.

An lintea in variolis mutanda?

I.

UTEM deturpant affectus plures; omnium longè pessimæ variolæ: hæc obscuræ primùm, mox variis se produnt signis, lumborum dolori adjungitur febris continua, corpus inquietum & æstuosum humore diffluit, igneisque aculeis videtur pungi, dolent fauces & pectus, respiratio non omnino libera, tussis minax, vox rauca, pulsus in capite citatior, non sine dolore aut gravitate, stomachus nauseabundus biliosa

A

plerumque profundit, coruscant oculi, scintillat cutis flammeo colore saturata, simulque punctis rubris distinguitur, dubiis inter variolas & morbillos, morbum tamen paulo post declarantibus, cum in variolis emineant, humilia sint in morbillis. Hæc puncta in eminentibus partibus, ut facie, collo, pectore citius apparent, quam in medio corpore. Tum facies tumet nimio plus, ut amissa oris dignitate oculi concludantur, labiaque foedè excedant. Quod vitium quàm mox ambas manus impedit. Pustulæ adauctâ mole assurgunt, & in crustas horrendas desinunt. Ex his prolabantibus squamulæ resolvuntur, acciditque sæpè ut cuticula dorsi & humerorum per fragmenta discedat.

I I.

HUNC morbum mortalium vix unus effugit, quasi homini conveniret omni, soli, & semel. In pueritia crebrius & minori cum discrimine, rariùs & periculosius in provectiori ætate affligit. Mirum luem adeò gravem ac quotidianam, & quæ tertiam ferè humani generis partem tollit, veterum scriptis celebratam non esse. Ab internâ malitiâ nascitur, & contagione in plures serpit. Ex toto ut plurimum desinit, interdum tamen non nisi sæva mercede solvitur, dum corrupto oculo articulo ve distorto ægrum dimittit. Certo quodam modo contaminatus sanguis, & cumulatus in lumbis, quasi præ mole quiesceret, eorum musculos opprimit, gravitatisque sensum affert. Accensus tamen oneris, quod vehit, partem in cerebrum, fauces, thoracem deponit; unde his in locis difficultas & dolor. Stomachi nervæ fibræ ab inimico spiritu commotæ convelluntur unâ cum vicino intestino quod bilem in ventriculum exprimit: Interea sanguis suâ putredine exæstans halitus in modum quaquaversum effluit, maximè per oculos, qui ab eo splendent, ut & cutis. Ille ipse in glandulis sub cute retis instar confitis insignius effervescens, sudorem ciet, & pungentem excitat dolorem. Tum quæ arteriæ proluvie scatent, in cutem expuunt floridam sanguinis portionem, quæ sub impervia cuticulâ cohibita pustulas adumbrat, dum secretionem factâ in molem efferantur, & omnem febris materiam absument; illæ tamen quietum sanguinem inturbant, cum in pus se vertentes & venis & arteriis addunt febris fomitem. Concreto humore puris capsulæ dehiscunt & corrugantur. Pus si acrius cutis fibras corrodat, excavat, & inhonestis cicatricibus dedecorat. Cum arteriæ rarum humorem subministrant, aliquot tantum pustulas aspergunt cuti; sin pergant suppetitare, iis universum corpus perfundunt.

I I I.

IN hoc morbo curando plurimum sibi arrogat multitudo: beneficam venæ sectionem prohibet, purpureos pannos admoveat, ægros calore factitio & stragulis fatigat atque dissolvit, fatale putat nova lintea adhibere, totamque spem in cardiacis collocat; sed ineptum vulgus temerè

munditiem omittit, imperité fidit cardiacis; non minor est illius necessitas; hæc nocent, cum natura debito tempore secretionem apparat & definitâ celeritate excretionem molitur; juvant solummodo cum torpet, ac propriâ virtute inniti nequit; motum nempe qui deest, addunt: motus edendo operi par si fuerit, malè concitatur à cardiacis, sanguinis partes sinceræ unâ cum rejiculis rapiuntur ad extima. Idem incommodum ab intempestivo sudore, quem promovent aut aër loci calidior, aut congestiæ stragulæ. Ab his erratis quas coacta natura præcípites protrudit pustulas, ostendit tantum, neque illas ultra esse finit, quia tenuior sanguis ad intima revehitur: Longe expedit lentas prodire variolas, quam maturius extare. Si res pulchrè succedat, sibi soli committenda est natura, quæ sapientis medici loco sibi prospicit. Utcumque sit, nunquam non procuranda mundities, quo sæpe beneficio, quidquid mali est in cute obliteratur.

I V.

MUNDITIES, quæ omnibus opitulatur morbis, variolas maturat & acrem doloris morsum lenit. Cum excrementitius humor per medias etiam pustulas ad cutem caloris vi appellat, in sordes condensatur ille, inhæretque altera pars cuti, altera linteis salis in modum, qui non nisi lixivio purgari potest. Hac crassâ superficie conspantur cutis pori, præpediturque transpirationis via, quam è contra aperit elegans & munda tunica, quæ cutem blandius abstergens minimas sordes eluit: per apertam viam mobilius excrementum à profundis partibus liberius effluit, eximio ægotantium commodo. Suppressa transpirationis materia, quia mobilitate viget, humoris abscessu conclusi & sanguinis quietem affectantis vim exstimulat, cogitque sponte desinentem febrem de novo effervescere. Præterea luteus succus distillat è pustulis sub maturationis initium, quo compacto & indurato, illæ cum dolore aut comprimuntur, aut disrumpuntur. Nitoreis amans natura cum bonum à maligno secernit, quam sibi adhibet munditiem ab arte quærit.

V.

OPTIMUM scilicet in variolis medicamentum mundities, quæ si desideretur, ut in sanis pruritus, scabiem & pedicularem morbum procreat, sic in variolis malum aliud ex alio facit. Sordities collecta tetri ut plurimum odoris cerebrum offendit, spiritusque conspurcat, unde lipothymia & capitis affectus graves; somnus omnium ægritudinum solatium impeditur, qui sinceri indusii amicâ contemperatione mollius conciliatur; ab hac eadem sudor qui variolarum principio solet manare, blandè abstergetur, cutisque inflammatio, quæ maximè importuna, suaviter lenitur & deflorescit; arefactæ crustæ; furfures, squamæ quæ aliàs velut glutine connexæ morarentur, aut vi avellerentur, ut decet, abeunt. Tandem purum linteum cuti mirum cosmeticum est, quod de-

4

perditam cuticulam citius reparat, familiari sua temperie suaves vapores colligens & colligans. Ubi tot expectantur beneficia, nulla dierum habenda est ratio, sed quæ adeo prodest elegantia, usque accuranda est & singulis diebus aut saltem alternis interula induenda. Nec vanâ superstitione territus quispiam, hâc methodo quasi funestâ, existimet aut moram variolis afferri, aut morbi venenum ad vitæ lares repelli, cum exinde nullum refrigerium consequatur, nec alius requiratur calor ad excretionem variolarum præter eum quo utebatur sanus. Solo contactu mundo ulcera, quo in genere sunt variolæ, sæpiùs percurantur, exceptâ carnis redundantia, quæ instrumentis absumi petit. Salutaris demùm hujusce munditiei experientia obvia est in pueris, in quibus ubi variolis laborant, si sese alvi fluidioris excrementis inquinant, novari subinde lintea, & in sordidorum locum munda & integrâ substitui atque supponi utiliter solent.

Ergo lintea in variolis mutanda.

Proponēbat Parisiis, ACHILLAS-FRANCISCUS
FONTAINE, Claromontanus Bellovacensis
Baccalaureus Medicus. A. R. S. H. 1731. à sextâ
ad meridiem.